

DECIZIE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ivan Cozma,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată (Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată) împotriva lui Ivan Cozma cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 18 mai 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a respins cererea depusă de Ivan Cozma cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de Ivan Cozma,

c o n s t a t ă :

La 06 iulie 2018, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată (în prezent Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Cozma solicitând încasarea sumei de 13569,81 de lei, formată din datoria la energia electrică facturată în mărime de 11778,04 lei și dobânda de întârziere în mărime de 1791,77 de lei, încasarea taxei de stat în sumă de 407,09 lei.

Prin hotărârea din 14 septembrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și s-a încasat de la Ivan Cozma în beneficiul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL suma de 11778, 04 lei în contul achitării datoriei, dobânda de întârziere în mărime de 1791,77 de lei, cheltuielile de judecată privind achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 407,09 lei, iar în total suma de 13976,90 de lei.

La 24 aprilie 2019, Ivan Cozma a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 14 septembrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 18 mai 2020 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea lui Ivan Cozma cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit

cererea de apel depusă de Ivan Cozma împotriva hotărârii din 14 septembrie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Cantemir, ca fiind depusă peste termen; s-a remis apelantului Ivan Cozma cererea de apel.

La 11 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.59) și prin intermediul poștei (f.d.63), Ivan Cozma a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 mai 2020 a Curții de Apel Cahul, casarea încheierii, emiterea unei decizii de repunere în termen a apelului și restituirea cauzei pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, motivând că instanța de apel a conchis respingerea cererii de repunere și restituirea cererii de apel ca fiind depusă peste termenul legal, cu referire la prevederile art. 369 alin.(1) lit.b), alin.(1¹) Cod de procedură civilă, în contextul cărora instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul alin.(1) lit.b), însă o ședință în acest sens nu a fost convocată.

Totodată, a indicat că repunerea în termen se face de către instanța de apel în cazurile și ordinea prevăzută de art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, care prevede repunerea persoanelor în termen, dacă din motive întemeiate au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură.

Recurentul a considerat neîntemeiate concluziile instanței de apel precum că prima instanță i-a expediat cererea de chemare în judecată cu înscrisurile atașate, care ar fi fost recepționată conform avizului de recepție, deoarece nu a primit așa acte și nu a semnat avizul de recepție. Respectiv, nu a fost înștiințat despre intentarea procesului civil și nu a avut posibilitatea de a urmări procesul și de a se interesa de soarta dosarului în intervale rezonabile de timp, cum menționează instanța.

La fel, a precizat că nu a recepționat hotărârea primei instanțe, deși, s-a indicat despre expedierea acestei și restituire avizului cu mențiunea „plecat”. Astfel se recunoaște faptul că nu a recepționat hotărârea. Respectiv nu a cunoscut de existența hotărârii și nu a putut înainta apelul în termen în conformitate cu prevederile art. 362 Cod de procedură civilă. În perioada dată nu a fost plecat un timp îndelungat.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimatului la 02 iulie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.67) și a fost recepționată la 07 iulie 2020, conform avizului de recepție (f.d.69).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 18 mai 2020, iar Ivan Cozma a declarat recurs la 11 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.59) și prin intermediul poștei (f.d.63).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii recurentului la 20 mai 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.55) și a fost recepționată la 27 mai 2020, conform avizului de recepție (f.d.56).Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Ivan Cozma și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza

copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL împotriva lui Ivan Cozma cu privire la încasarea datoriei, a fost pronunțat la 14 septembrie 2018 (f.d.30).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa pârâtului Ivan Cozma, Colegiul accentuează că prima instanța a expediat în adresa lui Ivan Cozma din satul Haragîș, raionul Cantemir, copia dispozitivului hotărârii judecătorești la 17 septembrie 2018 cu scrisoare (f.d.31), în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Aici Colegiul notează că corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „plecat” (f.d.36-37).

Cu referire la adresa indicată la expedierea corespondenței de către instanță și anume satul Haragîș, raionul Cantemir, Colegiul precizează că aceasta este adresa reflectată și de apelantul/recurent Ivan Cozma atât în cererea de apel (f.d.37), cât și în cererea de recurs (f.d.60-61), ca fiind domiciliul său.

Concomitent Colegiul precizează, aspect, în esență, conturat și de instanța de apel, că cererea de chemare în judecată cu anexele a fost expediată cu scrisoare recomandată și aviz de primire în adresa pârâtului, care a fost recepționată contra semnătură (f.d.29).

Or, litigiul a fost judecat unipersonal, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276³-276⁴ Cod de procedură civilă, în baza materialelor existente.

În temeiul art. 276³ alin. (1), (2), (3) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art.172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.

În sensul art. 276⁴ alin. (1), (2), (3) Cod de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pîrîtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se

publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

În această ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind nejustificată afirmația recurentului precum că nu a primit cererea de chemare în judecată cu anexele în condițiile în care aceasta a fost expediată la aceeași adresă indicată de către recurent în actele întocmite de el personal.

De altfel, alegația recurentului precum că nu a semnat personal avizul de recepție este irelevantă, în situația în care prin prisma art. 100, art. 105 alin. (6) Cod de procedură civilă, actele de procedură/înștiințările pot fi comunicate unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul, însă în acest sens, înscrisuri care să ateste contrariul, nu au fost prezentate de către recurent.

Mai mult, prima instanța și-a exercitat obligația de expediere a corespondenței la adresa pârâtului, însă obligația de predare către destinatar a corespondenței revine lucrătorului poștal conform Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016.

La acest capitol, Colegiul apreciază ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că odată cu recepționarea cererii de chemare în judecată cu anexele, pârâtul a fost înștiințat despre intentarea procesului civil împotriva sa de către ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL.

În această succesiune logică, Colegiul notează că nu poate fi pusă pe seama instanței de judecată faptul că corespondența și anume dispozitivul hotărârii primei instanțe, expediată la aceeași adresă, a fost restituită cu mențiunea „plecat”, în situația în care obligația de predare către destinatar a corespondenței, precum și completarea cu anumite mențiuni, revine lucrătorului poștal în contextul Regulilor privind prestarea serviciilor poștale.

Deși, recurentul a pretins că o perioadă îndelungată nu a fost plecat, nu a prezentat anumite dovezi care ar justifica poziția sa, precum și că ar fi încercat să afle de ce corespondența adresată lui la domiciliul din satul Haragîș, raionul Cantemir, a fost restituită instanței cu mențiunea „plecat”.

Or, conform art. 30 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, cât și în virtutea art. 38 alin.(1) Cod civil, în redacția în vigoare din 01 martie 2019, se consideră că persoana își păstrează domiciliul atât timp cât nu și-a stabilit un altul.

Implicit, Colegiul reiterează că recurentul atât în cererea de apel, cât și cererea de recurs indică aceeași adresă de domiciliu: satul Haragîș, raionul Cantemir (f.d.37, 60, 61), unde instanța de judecată a și expediat corespondența(f.d.28,29,31).

În consecință, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că argumentele apelantului/recurent nu pot constitui temei de repunere în termenul de declarare a apelului. Or, recurentul nu a prezentat anumite probe/înscrisuri care să confirme că nu a cunoscut despre existența litigiului, precum și imposibilitatea exercitării căii de atac, apelul, în termenul stabilit de legiuitor.

Or, doar afirmația recurentului precum că nu a recepționat cererea de chemare în judecată cu anexele și nu a semnat avizul de recepție nu poate justifica omiterea termenului de declarare apelului, în situația în care poziția dat nu a fost confirmată prin anumite probe/înscrisuri.

Deși, apelantul/recurent în aserțiunile sale indică prevederile art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează că persoanele care, din motive întemeiate,

au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, însă, totodată, recurentul în sensul art. 116 alin.(3) Cod de procedură civilă, conform căruia urma să anexeze probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, nu anexează nici un înscris în dovedirea criticilor aduse.

Cu referire la alegația recurentului precum că nu a fost convocată ședință de judecată, având în vedere prevederile art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces. Instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin.(1) lit.b).

Astfel, în sensul dispoziției legale invocate de recurent, instanța poate invita în ședință de judecată, însă, la caz, instanța de apel a decis examinarea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel, fără citarea participanților la proces.

În consecință, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii lui Ivan Cozma de repunere în termenul de declarare a apelului, motiv pentru care a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal a cererii de apel înaintată împotriva hotărârii din 14 septembrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, or, instanța a refuzat repunerea în termen.

De altfel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În altă ordine de idei, Colegiul accentuează că în virtutea art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Corelând normele de drept procedural citate *supra* cu situația de fapt, Colegiul iterează că instanța de apel corect a reținut că nu este justificată omiterea termenului de procedură privind declararea apelului.

La caz, Colegiul notează că, instanța de apel corect a conchis despre lipsa probelor care ar confirma imposibilitatea exercitării căii de atac, apelul și ar justifica omiterea termenului de declarare a apelului. Or, alegațiile declarative ale recurentului nu confirmă temeinicia cererii de repunere în termen.

Având în vedere că în temeiul art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de atac este de 30 de zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, prin prisma art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul a început a curge imediat datei următoare pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

Subsecvent, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată ipoteza instanței de apel precum că apelantul a exercitat calea de atac, apelul, în afara termenului prevăzut de art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții.

De altfel, prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

În corolar, pornind de la lipsa unor încălcări de ordin procedural sau de altă natură, care ar determina casarea încheierii contestate, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind declarat în afara termenului legal, or, instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat posibilitatea de valorificare în termen a drepturilor procedurale.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenizii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ivan Cozma.

Se menține încheierea din 18 mai 2020 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată (Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată) împotriva lui Ivan Cozma cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat